

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ГЛОБАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

*О.В. Копилова, к.е.н., І. Ю. Георгіу, студентка
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова*

Фінансовий ринок є найважливішим компонентом сучасної ринкової економіки та його роль у формуванні суспільного продукту постійно зростає. Формування в країнах із трансформаційною економікою кредитної системи, адекватної умовам ринкової економіки, передбачає розробку й реалізацію концепції вдосконалення кредитних відносин як чинника стабілізації економіки, що, у свою чергу, визначає необхідність проведення їхнього комплексного дослідження в єдності методологічного, теоретичного й практичного аспектів. За умов прискорення інтеграції України у європейський та світовий фінансовий простір серед багатьох актуальних питань економічного розвитку виявилась необхідність підвищення ефективності грошово-кредитно політики та збільшення ролі банківської системи. Пошук шляхів і механізмів посилення впливу банківського сектора на розвиток та структурні зміни в економіці реалізується через ряд інструментів, серед яких значну роль в розширеному відтворенні відіграє банківський кредит.

На сьогодні питанням ролі банківського сектору та кредиту зокрема в макроекономічній політиці держави займається багато вітчизняних дослідників, серед них слід зазначити: А. Бабич, В. Геєць [1], А. Даниленко, О. Дзюблук, О. Євтух, В. Зимовець [2], М. Савлук, В. Шевчук, Н. Шелудько [5] С. Шумська та ін. Втім низка теоретичних та практичних питань формування і розвитку ринку кредитних ресурсів країн з трансформаційною економікою залишаються недостатньо розробленими. Зокрема, має місце фрагментарність дослідження перспектив подальшого розвитку банківського кредитування в умовах інтеграції до глобального середовища.

Швидке нарощування банківського кредитування в Україні у передкризові роки вказувало на можливість накопичення проблемних кредитів у разі сповільнення темпів економічного зростання. Небезпека активізації споживчого кредитування в силу загострення ризиків залежного розвитку і негативним впливом на сальдо поточного рахунку висвітлено в останніх працях деяких дослідників даної галузі [2]. Однією з важливих проблем, яку необхідно вирішити саме в сучасних умовах фінансової кризи, є оптимізація структури фінансових вкладень в економіку. Науковці відмічають, що інвестиції в усіх випадках мають сприяти прогресивним зрушенням у структурі сучасного господарства, а в нашій державі вони навпаки поглиблюють нагромаджені диспропорції ще за часів планово-директивного господарювання.

Лібералізація фінансових ринків України зумовила прихід на вітчизняні ринки іноземних банківських структур, які беруть активну участь на місцевому кредитному ринку. З метою освоєння місцевих ринків іноземні банки забезпечували свої дочірні структури дешевим фінансуванням в іноземній валюті. Отримані кошти спрямовувались в ризикове споживче та іпотечне кредитування, що підігрівало попит, непідкріплений виробничими

можливостями країни. Попит, підвищений припливом капіталу, спровокував зростання імпорту, а також безпідставне стрімке зростання цін на нерухомість.

Частка іноземного капіталу в українській банківській системі збільшилася з 29,5% на початок 2010 р. до 35% станом на 01.01.2011 р. З початку 2013 р. частка іноземного капіталу в банківській системі України зменшилась з 39,5% до 34,2% [3]. Банки продовжують переорієнтацію з роздрібного ринку на корпоративний сегмент. Деякі банки, у зв'язку з відсутністю у найближчій перспективі передумов для покращення ділового клімату, а також зі складною політичною ситуацією, продовжують процес виходу з українського банківського ринку. На кінець 2013 р. в Україні діяв 51 банк з іноземним капіталом: у повній власності іноземних інвесторів перебувало 11,6% від загальної кількості банків [3]. Успішній діяльності банків з іноземним капіталом сприяє фінансова політика вітчизняних банків, яка є не досить позитивною щодо своїх клієнтів. Українські банки надають високі кредитні ставки, на короткий термін та під заставу, що зумовлює значні витрати коштів на оформлення потрібних документів тощо. Тому багато користувачів фінансових послуг надають перевагу банкам із іноземним капіталом, які використовують сучасні методи кредитування. Причиною цього є гнучка політика, зручні умови відтермінування платежів, легкість укладання договорів, можливість отримати додаткові кредити.

Серед основних макроризиків, пов'язаних з активізацією припливу іноземного капіталу в банківський сектор України, слід виділити: ризик формування моделі залежного розвитку; ризик неконтрольованого відпливу капіталу та розбалансування валютного курсу; ризик втрати економічної безпеки держави; ризик виникнення опору грошово-кредитній політиці Центрального Банку; можливість втрати економічного суверенітету; підвищений ризик імпорту фінансової кризи. До переваг інтеграції банківської системи можна віднести: диверсифікація фінансових інструментів; активізація конкуренції та, як можливий наслідок – підвищення якості послуг та зниження їх вартості; приплив іноземних інвестицій; активізація інтеграції до світової фінансової системи; зменшення корупції та бюрократії. Таким чином, необхідно проводити виважену та поступову політику приєднання національної банківської системи до глобального фінансового середовища з урахуванням всіх можливих ризиків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Геєць В. Іноземний капітал у банківській сфері України // Дзеркало тижня. – 2006. - №26. - С.1-8.
2. Зимовець В. Шелудько Н. Макроекономічні аспекти активізації банківського кредитування в Україні // Вісник НБУ. – 2006. -№11.- С.54-58
3. Національний банк України [Електронний ресурс]. - режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
4. Уманців Ю.М. Банківська система України в умовах глобалізації світового фінансового простору // Фінанси України. - 2006. - №12. - С.88-100.
5. Шелудько Н.М. Іноземний капітал у банківському секторі України // Фінанси України. – 2006. - №7. – С. 79-86.